

Na podlagi tretjega odstavka 9. člena, šestega odstavka 10. člena, drugega odstavka 11. člena, tretjega odstavka 12. člena in tretje alineje 73. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 62/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/10 in 40/14 – ZIN-B) izdaja minister za kmetijstvo in okolje

PRAVILNIK **o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranje hruševega ožiga**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen **(vsebina)**

Ta pravilnik določa ukrepe za preprečevanje širjenja in zatiranje hruševega ožiga, ki ga povzroča bakterija *Erwinia amylovora* (Burill) Winslow *et al.* (v nadaljnjem besedilu: hrušev ožig), gostiteljske rastline hruševega ožiga, ugotavljanje zdravstvenega stanja rastlin in obveznosti imetnikov rastlin, ukrepe na posebno nadzorovanem območju, prijavo lokacije pridelave gostiteljskih rastlin za saditev in obveščanje imetnikov gostiteljskih rastlin ter vodenje evidenc.

2. člen **(izrazi)**

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

1. enota pridelave je del mesta pridelave, določena z GERK-om, na kateri se lahko vzpostavi in vzdržuje drevesnica ali matični nasad, kjer se na predpisan način zagotavlja odsotnost okužbe s hruševim ožigom;
2. GERK je grafična enota rabe zemljišča kmetijskega gospodarstva v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo;
3. imetniki gostiteljskih rastlin so imetniki rastlin v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin;
4. imetniki gostiteljskih rastlin za saditev so pridelovalci gostiteljskih rastlin za saditev na mestih ali enotah pridelave in so vpisani v register pridelovalcev, predelovalcev, uvoznikov in distributerjev v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin;
5. imetniki rastlin so imetniki gostiteljskih rastlin in imetniki gostiteljskih rastlin za saditev;
6. mesto pridelave je mesto pridelave v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin, pri čemer ima lahko eno ali več ločenih enot pridelave;
7. neokuženo območje je del posebnega nadzorovanega območja, kjer hrušev ožig ni ustaljen in je v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 690/2008 z dne 4. julija 2008 o priznavanju varovanih območij v Skupnosti, izpostavljenih posebni nevarnosti za zdravstveno varstvo rastlin (UL L št. 193 z dne 22. 7. 2008, str. 1), zadnjič spremenjeno z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 707/2014 z dne 25. junija 2014 o spremembi Uredbe (ES) št. 690/2008 o priznavanju varovanih območij v Skupnosti, izpostavljenih posebni nevarnosti za zdravstveno varstvo rastlin (UL L št. 186 z dne 26. 6. 2014, str. 56), priznana kot varovano območje za bakterijo *Erwinia amylovora* (Burr.) Winslow. *et al.*. Seznam neokuženih območij in meje teh območij so objavljene na spletni strani Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: Uprava) in na krajevno običajen način;

8. nevtralnno območje je del posebnega nadzorovanega območja, površine najmanj 50 km², na katerem je dokazana odsotnost hruševega ožiga v skladu z 21. točko dela B priloge IV Direktive Sveta 2000/29/ES z dne 8. maja 2000 o varstvenih ukrepih proti vnosu organizmov, škodljivih za rastline ali rastlinske proizvode, v Skupnost in proti njihovemu širjenju v Skupnosti (UL L št. 169 z dne 10. 7. 2000, str. 1), zadnjič spremenjene z Izvedbeno direktivo Komisije 2014/78/EU z dne 17. 6. 2014 o spremembi Priloge I, II, III, IV in V k Direktivi Sveta 2000/29/ES o varstvenih ukrepih proti vnosu organizmov, škodljivih za rastline ali rastlinske proizvode, v Skupnost in proti njihovemu širjenju v Skupnosti (UL L št. 183 z dne 24. 6. 2014, str. 23). Seznam nevtralnih območij je dosegljiv pri Upravi in objavljen na spletni strani Uprave ter na krajevno običajen način;
9. okuženo območje je del posebnega nadzorovanega območja, kjer je hrušev ožig ustaljen in v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 690/2008 z dne 4. julija 2008 o priznavanju varovanih območij v Skupnosti, izpostavljenih posebni nevarnosti za zdravstveno varstvo rastlin (UL L št. 193 z dne 22. 7. 2008, str. 1), zadnjič spremenjeno z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 707/2014 z dne 25. junija 2014 o spremembi Uredbe (ES) št. 690/2008 o priznavanju varovanih območij v Skupnosti, izpostavljenih posebni nevarnosti za zdravstveno varstvo rastlin (UL L št. 186 z dne 26. 6. 2014, str. 56), ni priznana kot varovano območje za bakterijo *Erwinia amylovora* (Burr.) Winslow. *et al.*. Seznam okuženih območij in meje teh območij so objavljene na spletni strani Uprave in na krajevno običajen način;
10. posebno nadzorovano območje je ozemlje Republike Slovenije, kjer se na predpisan način zagotavlja zdravstveno varstvo gostiteljskih rastlin;
11. rastna doba je obdobje aktivne rasti gostiteljskih rastlin na posameznem območju;
12. varovalni pas je območje, na katerem se izvajajo ukrepi z namenom preprečevanja širjenja hruševega ožiga in obdaja enoto pridelave gostiteljskih rastlin za saditev;
13. zavarovani prostor je enota pridelave gostiteljskih rastlin za saditev, na katerem se zagotovijo razmere, ki onemogočajo dostop žuželkam, ki prenašajo rastlinske bolezni;
14. žarišče okužbe je površina okrog ene ali več okuženih gostiteljskih rastlin, vključno z okuženimi gostiteljskimi rastlinami, na katerih je bila z diagnostičnimi preiskavami potrjena navzočnost hruševega ožiga; določeno je s pravokotnimi koordinatami v metrih, v njem pa se izvajajo ukrepi uničenja za izkoreninjenje hruševega ožiga. Seznam območij žarišč okužbe je dosegljiv pri Upravi in objavljen na spletni strani Uprave.

3. člen **(gostiteljske rastline)**

Gostiteljske rastline hruševega ožiga (v nadaljnjem besedilu: gostiteljske rastline) so rastline iz rodov:

- *Amelanchier* (šmarna hrušica);
- *Chaenomeles* (japonska kutina);
- *Cotoneaster* (panešplja);
- *Crataegus* (beli trn, glog);
- *Cydonia* (kutina);
- *Eryobotria* (japonska nešplja);
- *Malus* (jablana);
- *Mespilus* (nešplja);
- *Pyracantha* (ognjeni trn);
- *Pyrus* (hruška);
- *Sorbus* (jerebika, skorš), razen *S. intermedia*;
- *Photinia davidiana* (fotinija, ex stranvezija).

II. UGOTAVLJANJE ZDRAVSTVENEGA STANJA IN DOLŽNOSTI IMETNIKOV RASTLIN

4. člen **(zdravstveni pregledi rastlin in diagnostična preiskava)**

- (1) Zdravstvene preglede in odvzem vzorcev gostiteljskih rastlin opravlja:
- fitosanitarni inšpektor pri pridelavi okrasnih in sadnih gostiteljskih rastlin na mestih pridelave gostiteljskih rastlin za saditev kategorije standard in v pripadajočih varovalnih pasovih in žariščih okužbe;
 - gozdarski inšpektor pri pridelavi gozdnega reprodukcijskega materiala in v pripadajočih varovalnih pasovih mest pridelave gostiteljskih rastlin za saditev;
 - Gozdarski inštitut Slovenije pri pregledih uradno potrjenega razmnoževalnega materiala gozdnih rastlin, določen v skladu z zakonom, ki ureja gozdni reprodukcijski material, na mestih pridelave gostiteljskih rastlin za saditev in v pripadajočih varovalnih pasovih;
 - organ za potrjevanje pri pregledih uradno potrjenega razmnoževalnega materiala sadnih rastlin, imenovan v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin, na mestih pridelave gostiteljskih rastlin za saditev ter v pripadajočih varovalnih pasovih;
 - nosilec javnih pooblastil v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin, in izvajalec javnih služb, imenovan v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen izvajalec), v žariščih okužbe, na okuženih, nevtralnih in neokuženih območjih v skladu z letnim programom posebnega nadzora.

(2) Zdravstveni pregledi gostiteljskih rastlin se opravljajo vizualno. Če fitosanitarni ali gozdarski inšpektor (v nadaljnjem besedilu: pristojni inšpektor), organ za potrjevanje, Gozdarski inštitut Slovenije ali pooblaščen izvajalec (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen preglednik) pri vizualnem zdravstvenem pregledu gostiteljskih rastlin posumi na okužbo s hruševim ožigom, odvzame uradne vzorce in jih pošlje na analizo v laboratorij, pooblaščen v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen laboratorij).

(3) V času trajanja diagnostičnih preiskav lahko pristojni inšpektor ali pooblaščen izvajalec odredi tudi druge ukrepe za preprečevanje širjenja hruševga ožiga v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin, zlasti prepoved prenosa rastlinskega materiala, embalaže, orodja in mehanizacije z mesta suma okužbe s hruševim ožigom ter higiensko-sanitarne ukrepe, ki so objavljeni na spletni strani Uprave (v nadaljnjem besedilu: higiensko-sanitarni ukrepi).

(4) Če je ugotovljena okužba s hruševim ožigom ali so ugotovljene druge nepravilnosti, pooblaščen preglednik o tem obvesti pristojnega inšpektorja.

5. člen **(sum na okužbo)**

(1) Na okužbo s hruševim ožigom se sumi, če je na gostiteljskih rastlinah katero od naslednjih bolezenskih znamenj:

- razpoke in rakaste rane na lesu, nekrotično obarvan žilni kambij ob odstranitvi lubja;
- brezbarvni do mlečno bel bakterijski izcedek, ki se s staranjem spremeni v jantarno rumeno do rjavo barvo in se strdi;
- voden videz, hitro venenje, rjavenje in sušenje cvetov ter cvetnih šopov;
- kljukasto ukrivljeni vršiček poganjka, ki spominja na pastirsko palico;
- ožgan videz okuženih poganjkov: mladi vršički se oranžno obarvajo, vejice in večje veje skupaj z listjem na poganjku venijo, se sušijo in postanejo pri jablani temno rjave, pri hruški črne barve, pri ostalih gostiteljskih rastlinah pa rdeče do rjave barve;
- sprememba barve iz prejšnje alineje se prične ob listnem peclju in napreduje od glavne listne žile po listni ploskvi proti robu lista;
- plodovi potemniijo, se posušijo in zgrbančijo (mumificirajo);

- posušeni cvetovi, listi in mladi plodovi ne odpadejo, ampak ostanejo na rastlini tudi pozimi.

(2) Na okužbo s hruševim ožigom se sumi tudi, če na gostiteljskih rastlinah ni vidnih znamenj iz prejšnjega odstavka, so pa bili izpolnjeni naslednji pogoji za okužbo s hruševim ožigom:

- občutljiva fenološka faza rastlin,
- ugodne klimatske razmere in
- nahajanje rastlin na okuženem območju ali v neposredni bližini meje okuženega območja.

(3) Če so pogoji za okužbo iz prejšnjega odstavka izpolnjeni, izvajalec javne službe napove nevarnost okužbe s hruševim ožigom.

(4) Gostiteljska rastlina se šteje za okuženo, če je rezultat diagnostične preiskave pozitiven ali če raste na isti enoti pridelave oziroma GERK-u ali lokaciji, kjer je bila potrjena okužena gostiteljska rastlina in kaže bolezenska znamenja iz prvega odstavka tega člena.

6. člen

(obveznosti imetnikov rastlin)

(1) Imetniki rastlin morajo redno pregledovati gostiteljske rastline med rastno dobo, in sicer ob vsaki napovedi nevarnosti okužbe iz tretjega odstavka prejšnjega člena, vendar najmanj enkrat mesečno v obdobju od aprila do novembra, še posebej v času cvetenja, rasti poganjkov in vremenskih pojavov, kot so hud veter, neurje in toča.

(2) Ob sumu na okužbo s hruševim ožigom na podlagi vidnih znamenj iz prvega odstavka prejšnjega člena je vsak imetnik rastlin dolžan obvestiti Upravo ali pooblaščenega izvajalca.

(3) Imetnik rastlin mora ob sumu na okužbo iz prejšnjega odstavka upoštevati zlasti naslednje splošne higiensko-sanitarne ukrepe:

- domnevno okuženih rastlin se ne sme dotikati brez razloga;
- delo z domnevno okuženimi rastlinami je treba takoj prekiniti;
- razkužiti je treba orodje, mehanizacijo, obutev, oblačila in roke, če je prišlo do stika z domnevno okuženimi rastlinami.

III. UKREPI NA NEOKUŽENEM OBMOČJU

7. člen

(potrditev okužbe)

(1) Ko pooblaščen laboratorij z diagnostično preiskavo potrdi okužbo s hruševim ožigom na neokuženem območju, o tem pisno ali po elektronski poti obvesti Upravo. Pristojni inšpektor odredi ukrepe za okužene gostiteljske rastline v skladu z 9. členom tega pravilnika.

(2) Uprava določi meje novega žarišča okužbe in o tem obvesti izvajalce zdravstvenih pregledov iz prvega odstavka 4. člena tega pravilnika, imetnike rastlin v žarišču okužbe in lokalno skupnost na krajevno običajen način in na spletni strani Uprave.

(3) Meje novega žarišča okužbe Uprava določi na podlagi znanstvenih ugotovitev o povzročitelju hruševega ožiga, biologije hruševega ožiga, stopnje okuženosti gostiteljskih rastlin, navzočnosti gostiteljskih rastlin in razširjenosti hruševega ožiga.

(4) Pristojni inšpektor v žarišču okužbe na podlagi bolezenskih znamenj iz prvega odstavka 5. člena tega pravilnika za obvladovanje žarišča okužbe odredi ukrepe iz 9. člena tega pravilnika.

(5) Dokler traja nevarnost zaradi hruševega ožiga, je prepovedan premik čebeljih družin iz žarišča okužbe, razen če imetnik čebel izvede karantenske ukrepe v skladu s tretjim odstavkom 21. člena tega pravilnika.

8. člen (žarišče okužbe)

(1) V rastni dobi prve potrditve hruševega ožiga in v naslednji rastni dobi se žarišče okužbe šteje za območje z nizko stopnjo pojavljanja hruševega ožiga.

(2) Če v žarišču okužbe iz prejšnjega odstavka v rastni dobi okužbe in naslednji rastni dobi ni prisotnih novih bolezenskih znamenj oziroma odsotnost hruševega ožiga potrjujejo tudi izvidi diagnostičnih preiskav, Uprava prekliče to žarišče okužbe.

(3) Če so odkrite nove okužbe v tretji rastni dobi, se šteje, da je hrušev ožig na tem območju ustaljen in se zato šteje za okuženo območje.

9. člen (ukrepi v žarišču okužbe)

V žarišču okužbe s hruševim ožigom pristojni inšpektor odredi naslednje ukrepe:

- uničenje okuženih rastlin v skladu z 10. členom tega pravilnika,
- tretiranje preostalih gostiteljskih rastlin s fitofarmaceutskimi sredstvi v skladu s priporočili javne službe zdravstvenega varstva rastlin,
- izvajanje higiensko-sanitarnih ukrepov do preklica žarišča okužbe.

10. člen (uničenje okuženih rastlin ali njihovih delov)

(1) Okužene rastlinske dele ali cele rastline je treba uničiti na mestu samem ali na za to določeni lokaciji sežiga, po možnosti v suhem vremenu, in sicer jih sežgati do pepela, na naslednji način:

- okužene nizkodebelne in srednjedebelne rastline je treba izrupati in sežgati skupaj s koreninami,
- visokodebelnim drevesom je najprej treba previdno odstraniti okužene dele krošnje najmanj 40 cm pod vidnimi znamenji, ostale dele drevesa je treba uničiti najpozneje do začetka zime, panj pa premazati z neselektivnim herbicidom ali
- v nasadih grmičastih okrasnih gostiteljskih rastlin se s koreninskega vratu odstrani zemlja in grm izreže čim bližje tlem, panj in glavno korenino je treba močno ožgati ali ju na prerezu premazati z neselektivnim herbicidom, da se prepreči nadaljnje odganjanje.

(2) Za sežig na mestu samem se šteje sežig na mestu rasti drevesa ali v istem nasadu. Sežig ne sme ogrožati zdravih rastlin, njihove opore, objektov in drugih predmetov.

(3) Če pristojni inšpektor odredi sežig okuženih rastlin, je odrezane dele treba sežgati in se jih ne sme začasno skladiščiti.

(4) Če sežig na mestu samem ni mogoč, pristojni inšpektor potrdi lokacijo sežiga in dovoli prevoz do nje.

- (5) Uničenje rastlin skupaj s koreninami se opravi na naslednji način:
- izrežejo se čim bližje tlem, ostanki korenin in panj se ožgejo do tal, da rastline ne odganjajo, po enem letu pa se izkopljejo še korenine,
 - izpulijo se cele rastline skupaj s koreninami, kar je ustrezno predvsem pri močni okužbi ali manjši površini, ali
 - izrežejo se poganjki z bolezenskimi znamenji iz prvega odstavka 5. člena tega pravilnika, preostale rastline se tretirajo z neselektivnim herbicidom in po treh tednih porežejo čim bližje tlem.

(6) V primeru prevoza ostankov okuženega materiala gostiteljskih rastlin do lokacije sežiga je treba paziti, da se okužen rastlinski material med vožnjo ne raztrese oziroma da ne pride v stik z zdravimi rastlinami. Prevozno sredstvo mora imeti visoke stranske stene in prekrivalo, na primer ponjavo.

(7) Po opravljenem uničenju rastlin je treba oprati oblačila, obutev in razkužiti roke, orodje in naprave ter prevozno sredstvo in ponjavo.

(8) Pristojni inšpektor na predlog imetnika rastlin dovoli, da se debla in veje s premerom nad 10 cm posušijo in uporabijo kot drva.

11. člen (ukrepi v drevesnicah)

(1) V primeru ugotovljene okužbe gostiteljskih rastlin s hruševim ožigom v drevesnici na neokuženem območju pristojni inšpektor odredi naslednje ukrepe:

- iz 9. člena tega pravilnika,
- prepoved izdajanja rastlinskih potnih listov za varovano območje za vse gostiteljske rastline za saditev za to in naslednjo popolno rastno dobo,
- prepoved izdajanja rastlinskih potnih listov za vse gostiteljske rastline za saditev, za štiri tedne,
- odstranitev cvetnih popkov na rastlinah za saditev iz rodov *Malus*, *Pyrus* in *Cydonia* in
- opravljanje vizualnih pregledov vseh gostiteljskih rastlin v drevesnici vsakih 14 dni v rastni dobi ter vodenje podatkov o opravljenih vizualnih pregledih.

(2) Če je v drevesnici okuženih 30 odstotkov ali več rastlin za saditev istega izvora ali strnjene zasaditve, pristojni inšpektor odredi uničenje rastlin za saditev istega izvora ali v strnjeni zasaditvi na podlagi ocene tveganja, ki jo pripravi Uprava.

(3) Za okužene gostiteljske rastline istega izvora iz prejšnjega odstavka se štejejo cepiči iz istega matičnega nasada oziroma sadike iste sorte oziroma iste partije pošiljke.

(4) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena pristojni inšpektor po izteku obdobja štirih tednov imetniku gostiteljskih rastlin za saditev dovoli izdajo rastlinskih potnih listov, če ugotovi, da je imetnik gostiteljskih rastlin za saditev izvedel odrejene ukrepe iz prve, četrte in pete alineje prvega odstavka tega člena in na gostiteljskih rastlinah ni bolezenskih znamenj iz prvega odstavka 5. člena tega pravilnika.

12. člen (ukrepi v matičnih nasadih)

(1) V primeru ugotovljene okužbe gostiteljskih rastlin s hruševim ožigom v matičnem nasadu na neokuženem območju pristojni inšpektor odredi naslednje ukrepe:

- iz 9. člena tega pravilnika,

- prepoved rezanja podlag ali cepičev in izdaje rastlinskih potnih listov za varovano območje v tej in naslednji popolni rastni dobi,
- uničenje gostiteljskih rastlin, če se dotikajo okuženih rastlin, in
- opravljanje vizualnih pregledov vseh gostiteljskih rastlin v matičnem nasadu vsakih 14 dni v rastni dobi ter vodenje podatkov o opravljenih vizualnih pregledih.

(2) Ne glede na določbe druge alineje prejšnjega odstavka pristojni inšpektor imetniku gostiteljskih rastlin za saditev dovoli rez podlag ali cepičev in izdajo rastlinskih potnih listov, če:

- ugotovi, da je imetnik gostiteljskih rastlin za saditev izvedel ukrepe iz prve, tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka,
- na rastlinah ni bolezenskih znamenj iz prvega odstavka 5. člena tega pravilnika in
- je bila v uradno odvzetih vzorcih iz najmanj pet odstotkov matičnih rastlin na predlog imetnika gostiteljskih rastlin za saditev z dodatnimi diagnostičnimi preiskavami v pooblaščenem laboratoriju ugotovljena odsotnost hruševega ožiga.

IV. UKREPI NA OKUŽENEM OBMOČJU

13. člen

(ukrepi v varovalnem pasu drevesnic in matičnih nasadov)

(1) Drevesnice in matične nasade na okuženem območju mora obdajati 50 metrov širok varovalni pas.

(2) Varovalni pas mora najmanj enkrat v rastni dobi pregledati pristojni inšpektor ali pooblaščen preglednik.

(3) V primeru ugotovljene okužbe gostiteljskih rastlin s hruševim ožigom v varovalnem pasu drevesnic in matičnih nasadov na okuženem območju pristojni inšpektor odredi uničenje okuženih gostiteljskih rastlin v skladu z 10. členom tega pravilnika.

14. člen

(ukrepi v drevesnicah)

(1) V primerih ugotovljene okužbe gostiteljskih rastlin s hruševim ožigom v drevesnici na okuženem območju pristojni inšpektor odredi naslednje ukrepe:

- iz 9. člena tega pravilnika,
- prepoved izdajanja rastlinskih potnih listov za vse gostiteljske rastline za saditev za štiri tedne,
- odstranitev cvetnih popkov na rastlinah za saditev iz rodov *Malus*, *Pyrus* in *Cydonia* in
- opravljanje vizualnih pregledov vseh gostiteljskih rastlin v drevesnici vsakih 14 dni v rastni dobi ter vodenje podatkov o opravljenih vizualnih pregledih.

(2) Če je v drevesnici okuženih 30 odstotkov ali več gostiteljskih rastlin istega izvora ali strnjene zasaditve, pristojni inšpektor odredi uničenje gostiteljskih rastlin istega izvora ali v strnjeni zasaditvi na podlagi ocene tveganja, ki jo pripravi Uprava.

(3) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena pristojni inšpektor po izteku obdobja štirih tednov imetniku gostiteljskih rastlin za saditev dovoli izdajo rastlinskih potnih listov, če ugotovi, da je imetnik gostiteljskih rastlin za saditev izvedel odrejene ukrepe iz prve, tretje in četrte alineje prvega odstavka tega člena in na gostiteljskih rastlinah ni bolezenskih znamenj iz prvega odstavka 5. člena tega pravilnika.

(4) V drevesnicah, kjer okužba s hruševim ožigom ni ugotovljena, ugotovljene pa so okužbe v varovalnem pasu drevesnice, pristojni inšpektor odredi naslednje ukrepe:

- tretiranje rastlin s fitofarmaceutskimi sredstvi v skladu s priporočili izvajalca javne službe zdravstvenega varstva rastlin,
- izvedba higiensko-sanitarnih ukrepov v rastni dobi potrditve okužbe,
- odstranitev cvetnih popkov na rastlinah za saditev iz rodov *Malus*, *Pyrus* in *Cydonia* in
- opravljanje vizualnih pregledov vseh gostiteljskih rastlin v drevesnici vsakih 14 dni ter vodenje podatkov o opravljenih vizualnih pregledih.

15. člen **(ukrepi v matičnih nasadih)**

(1) V primeru ugotovljene okužbe gostiteljskih rastlin s hruševim ožigom v matičnem nasadu na okuženem območju pristojni inšpektor odredi naslednje ukrepe:

- iz 9. člena tega pravilnika,
- prepoved rezanja podlag ali cepičev in izdaje rastlinskih potnih listov v tej in naslednji popolni rastni dobi in
- opravljanje vizualnih pregledov vseh gostiteljskih rastlin v matičnem nasadu vsakih 14 dni v rastni dobi.

(2) Ne glede na določbo druge alineje prejšnjega odstavka pristojni inšpektor imetniku gostiteljskih rastlin za saditev dovoli rez podlag ali cepičev in izdajo rastlinskih potnih listov, če:

- ugotovi, da je imetnik gostiteljskih rastlin za saditev izvedel ukrepe iz prve in tretje alineje prejšnjega odstavka,
- na gostiteljskih rastlinah ni bolezenskih znamenj iz prvega odstavka 5. člena tega pravilnika in
- je bila na predlog imetnika gostiteljskih rastlin za saditev v uradno odvzetih vzorcih iz najmanj pet odstotkov matičnih gostiteljskih rastlin z dodatnimi diagnostičnimi preiskavami v pooblaščenem laboratoriju ugotovljena odsotnost hruševega ožiga.

(3) V matičnem nasadu, kjer okužba s hruševim ožigom ni ugotovljena, ugotovljene pa so okužbe v varovalnem pasu, pristojni inšpektor odredi naslednje ukrepe:

- tretiranje rastlin s fitofarmaceutskimi sredstvi v skladu s priporočili javne službe zdravstvenega varstva rastlin,
- izvedba higiensko-sanitarnih ukrepov v rastni dobi potrditve okužbe in
- opravljanje vizualnih pregledov vseh gostiteljskih rastlin v matičnem nasadu s strani imetnika gostiteljskih rastlin za saditev ter vodenje podatkov o opravljenih vizualnih pregledih.

16. člen **(ukrepi v sadovnjakih, vrtovih in okrasnih zasaditvah)**

(1) Na okuženem območju mora imetnik gostiteljskih rastlin v sadovnjakih, vrtovih in okrasnih zasaditvah za omejevanje in zmanjšanje okužb s hruševim ožigom izrezovati dele okuženih gostiteljskih rastlin z vidnimi znamenji na naslednji način:

- izrezovanje se mora opraviti čim hitreje, toda ob suhem vremenu;
- treba je upoštevati higienske ukrepe glede razkuževanja rok, orodja in naprav;
- izrezati je treba dva do trikratno dolžino prizadetega dela rastline, vendar najmanj 40 do 50 cm v zdrav les. Ob rezanju je treba škarje in žage sproti razkuževati ali ožigati in razkužiti tudi rane v lesu;
- izrezane veje je treba previdno izvleči iz krošnje, da se prepreči širjenje okužbe, ali jih izrezati neposredno v vrečo;

- rastline, iz katerih imetnik gostiteljskih rastlin izrezuje poganjke z vidnimi znamenji, mora trajno označiti in jih ponovno pregledovati v intenzivnih nasadih vsakih 7 dni, v ostalih nasadih pa vsakih 14 dni.

(2) Izrezane dele rastlin ali cele rastline je treba nemudoma uničiti v skladu z 10. členom tega pravilnika.

(3) Kompostiranje in termična obdelava izrezanih delov rastlin ali celih rastlin sta dovoljeni le znotraj okuženega območja. Izrezane oziroma zdrobljene dele okuženih rastlin je treba takoj prepeljati naravnost na mesto kompostiranja, kjer se kompostni kup uredi tako, da sta višina in širina sveže nasutega kupa večja od dveh metrov.

(4) Kompostni kup iz prejšnjega odstavka se pokrije s ploščami ali plastično folijo, da se prepreči raznašanje materiala in se tudi na površini kompostnega kupa doseže temperatura najmanj 60 °C.

V. UKREPI V NEVTRALNEM OBMOČJU

17. člen (vzpostavitev nevtralnega območje)

(1) Na okuženem območju lahko Uprava na predlog enega ali več imetnikov gostiteljskih rastlin za saditev ali njihovega združenja določi meje nevtralnega območja pridelave rastlin za saditev, za katere se lahko izda rastlinski potni list za varovana območja, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- podan mora biti ekonomski interes enega ali več imetnikov gostiteljskih rastlin za saditev, ki morajo s to pridelavo ustvariti v letu pred vložitvijo predloga za vzpostavitev nevtralnega območja dohodek najmanj v višini bruto letne povprečne plače na zaposlenega v Republiki Sloveniji ali pridelovati gostiteljske rastline na zemljišču, večjem od 1000 m² za zavarovani prostor oziroma 10000 m² za pridelavo na prostem,
- enote pridelave gostiteljskih rastlin za saditev se morajo nahajati najmanj 1000 metrov od meje nevtralnega območja, na katerem ni okužb s hruševim ožigom ali je nizka stopnja pojava hruševega ožiga in so ukrepi uničenja okuženih rastlin strokovno upravičeni, in
- da se lahko vzpostavi nevtralno območje v velikosti najmanj 50 km², na katerem ni okužb s hruševim ožigom ali je nizka stopnja pojava hruševega ožiga in so ukrepi uničenja okuženih rastlin strokovno upravičeni.

(2) Imetniki iz prejšnjega odstavka na Upravo vložijo predlog za vzpostavitev nevtralnega območja do 31. marca dve leti pred nameranim sajenjem gostiteljskih rastlin za saditev ali uporabe nasada kot matičnega nasada gostiteljskih rastlin. Predlog za vzpostavitev nevtralnega območja mora vsebovati podatke o imetniku (ime in priimek oziroma naziv ter naslov oziroma sedež) in podatke enotah pridelave.

(3) Uprava lahko po uradni dolžnosti ali na predlog imetnikov rastlin ali njihovega združenja ugotovi, da nevtralno območje ne izpolnjuje več pogojev iz prvega odstavka tega člena ali določi nove meje nevtralnega območja.

18. člen (ukrepi v varovalnem pasu drevesnic in matičnih nasadov)

(1) Drevesnice in matične nasade na nevtralnem območju mora obdajati 500 m širok varovalni pas.

(2) Varovalni pas iz prejšnjega odstavka mora najmanj enkrat v rastni dobi pregledati pristojni inšpektor ali organ za potrjevanje.

(3) V primeru okužbe rastlin s hruševim ožigom v varovalnem pasu drevesnic in matičnih nasadov na nevtralnem območju pristojni inšpektor odredi uničenje okuženih gostiteljskih rastlin v skladu z 10. členom tega pravilnika.

19. člen **(ukrepi v drevesnici)**

(1) V primeru okužbe gostiteljskih rastlin za saditev s hruševim ožigom v drevesnici na nevtralnem območju se odredi ukrepe iz 11. člena tega pravilnika.

(2) V drevesnicah, kjer okužba s hruševim ožigom ni ugotovljena, ugotovljene pa so okužbe v varovalnem pasu drevesnice, mora imetnik gostiteljskih rastlin za saditev izvajati ukrepe v skladu s četrtem odstavkom 14. člena tega pravilnika in ne sme izdajati rastlinskih potnih listov za varovano območje, lahko pa izdaja rastlinske potne liste.

20. člen **(ukrepi v matičnem nasadu)**

(1) V primeru okužbe gostiteljskih rastlin za saditev s hruševim ožigom v matičnem nasadu na nevtralnem območju se odredi ukrepe iz 12. člena tega pravilnika.

(2) V matičnem nasadu, kjer okužba s hruševim ožigom ni ugotovljena, ugotovljene pa so okužbe v varovalnem pasu matičnega nasada, mora imetnik gostiteljskih rastlin za saditev izvajati ukrepe v skladu s tretjim odstavkom 15. člena tega pravilnika in ne sme izdajati rastlinskih potnih listov za varovano območje, lahko pa izdaja rastlinske potne liste.

VI. PREMIK ČEBELJE DRUŽINE

21. člen **(omejitev premika čebelje družine)**

(1) V obdobju iz drugega odstavka tega člena je prepovedan premik čebeljih družin z okuženega območja, žarišč okužbe in tri km pasu od roba žarišč okužbe:

- na okuženo območje, če se okuženo območje nahaja manj kot en km od roba sadovnjaka, drevesnice in matičnih nasadov, in
- na neokuženo območje.

(2) Premik čebeljih družin iz prejšnjega odstavka je prepovedan v obdobju:

- od 15. marca do 30. junija v primeru premika na Primorsko;
- od 25. marca do 30. junija v primeru premika na preostala območja Slovenije.

(3) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena lahko imetnik čebel premika čebelje družine, če pred njihovim premikom obvesti pristojnega inšpektorja o nameri premeščanja in katerega od naslednjih karantenskih ukrepov bo izvedel:

- čebelje družine da za 72 ur v karanteno na območje, kjer ni cvetočih gostiteljskih rastlin na preletni razdalji čebel;
- čebelje družine da za 72 ur v karanteno na nadmorsko višino najmanj 1300 m;
- čebelje družine zapre za 48 ur v teman prostor;

- čebelje družine premesti z okuženega območja, žarišč okužbe in tri km pasu od roba žarišč okužbe, na varovano območje, če na kraju namembnosti premika čebeljih družin in tri km okoli njega ni cvetočih gostiteljskih rastlin hruševega ožiga.

(4) Imetnik čebelje družine mora prevozna sredstva za premik čebel oziroma čebelnjake opremiti s pisno izjavo, ki vsebuje podatke o imetniku (ime in priimek oziroma naziv ter naslov oziroma sedež), datumu premika čebeljih družin in izvedenih karantenskih ukrepih iz prejšnjega odstavka.

(5) Uprava je o mejah novih žarišč okužbe iz tretjega odstavka 7. člena tega pravilnika dolžna seznaniti Čebelarsko zvezo Slovenije, službo o napovedi medenja in pristojno veterinarsko službo.

VII. NEOKUŽENA MESTA ALI ENOTE PRIDELAVE

22. člen **(prijava lokacije pridelave)**

(1) Imetnik gostiteljskih rastlin za saditev prijavi fitosanitarnemu inšpektorju novo lokacijo za saditev drevesnice ali matičnega nasada (v nadaljnjem besedilu: nova lokacija), pred nameravanim sajenjem, vendar najpozneje do 31. marca v letu saditve. Prijava vsebuje najmanj podatke o imetniku (ime in priimek oziroma naziv ter naslov oziroma sedež) ter številko GERK-a, na katerem bo posajena drevesnica ali matični nasad. Za novo lokacijo drevesnice ali matičnega nasada se šteje enota pridelave, ki je izven varovalnega pasu že odobrene drevesnice ali matičnega nasada.

(2) Nova lokacija se šteje kot neokuženo mesto ali enota pridelave, če se nahaja na neokuženem območju in je najmanj 500 metrov oddaljena od meje žarišča okužbe ali na nevtralnem območju in gostiteljske rastline na novi lokaciji in v 500 metrskem varovalnem pasu niso okužene s hruševim ožigom oziroma so bili izvršeni ukrepi iz 10. člena tega pravilnika.

(3) Nova lokacija se šteje kot neokuženo mesto ali enota pridelave, če se lokacija nahaja na okuženem območju, vendar rastline na novi lokaciji in v 50 metrskem varovalnem pasu niso okužene s hruševim ožigom oziroma so bili izvršeni ukrepi iz 9. člena tega pravilnika.

(4) Nova lokacija se šteje kot neokuženo mesto ali enota pridelave, dokler se brez prekinitve na njej pridelujejo gostiteljske rastline za saditev.

(5) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena mora imetnik gostiteljskih rastlin za saditev, ki namerava uporabljati nasad kot matični nasad gostiteljskih rastlin, takšen nasad prijaviti pristojnemu inšpektorju do 31. marca eno leto pred začetkom uporabe cepičev oziroma drugih delov rastlin za saditev.

(6) Zavarovan prostor zagotavlja gostiteljskim rastlinam zaščito pred okužbami iz okolja in mora:

- preprečiti dostop žuželkam in drugim prenašalcem hruševega ožiga do gostiteljskih rastlin,
- imeti najmanj pet metrov širok pas okoli zavarovanega prostora, ki je brez vseh rastlin ali pa je zatravljen in redno pokošen,
- biti v skladu s smernicami za zavarovani prostor, ki so dosegljive pri Upravi in na njeni spletni strani.

(7) Nova lokacija se šteje kot neokužena enota pridelave, če se lokacija nahaja v zavarovanem prostoru, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka.

VIII. OBVEŠČANJE IN EVIDENCE

23. člen (obveščanje)

(1) Uprava obvešča javnost o značilnostih bolezni hruševega ožiga, njegovih bolezenskih znamenjih in predpisanih ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranje hruševega ožiga z objavo obvestil na spletni strani Uprave in v drugih medijev. Pri pripravi obvestil za javnost sodeluje z izvajalci javne službe za zdravstveno varstvo rastlin in drugimi strokovnjaki.

(2) Izvajalci javne službe za zdravstveno varstvo rastlin obveščajo imetnike rastlin o nevarnosti okužbe s hruševim ožigom in ukrepih za preprečevanje širjenja hruševega ožiga.

24. člen (evidence)

(1) Uprava vodi evidenco o žariščih okužbe in pripadajočih varovalnih pasovih ter o mestih pridelave oziroma enotah pridelave na podlagi lastnih podatkov in podatkov, ki jih zagotavljajo organ za potrjevanje in pooblaščen izvajalci.

(2) Pooblaščen izvajalci, organ za potrjevanje oziroma fitosanitarni inšpektorji s pomočjo informacijskega sistema redno zagotavljajo podatke o zdravstvenih pregledih iz 4. člena tega pravilnika in o ukrepih iz 7., 9., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 18., 19. in 20. člena tega pravilnika.

IX. PREHODNA IN KONČNI DOLOČBI

25. člen (prehodna določba)

Postopki, začeti do uveljavitve tega pravilnika v skladu s Pravilnikom o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranje hruševega ožiga (Uradni list RS, št. 19/09), se končajo v skladu s tem pravilnikom.

26. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranje hruševega ožiga (Uradni list RS, št. 19/09).

27. člen (začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-188/2014
Ljubljana, dne 27. junija 2014
EVA 2014-2330-0021

mag. Dejan Židan l.r.
Minister za kmetijstvo in okolje